

Elfizetési árak:

Égész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postá
sorankint 5 kr-vel
számítottnak.

Világbéke.

Debreczen, augusztus 29.

A czár az általános lefegyverkezés érdekében.

Idáig csak az ideálisták, a nagy gondolkozók küzdöttek annak az eszmének a megvalósulásáért, — hogy az emberiség békében éljen és a nemzetek között szünjék meg az élet-halál harc, amelyben nem az igazság, hanem mindig az erő győzött.

Az evangyeliumi elvek azonban nem hatották át az egyes nemzeteket, amelyek a saját igazukat, vagy vélt igazukat két ezer év óta a pogány korból fönmaradt ököljog alapján intézték el. Krisztus után két ezer évvel im Európa valamennyi nemzete állig fölfegyverkezve roskadozik a roppant teher alatt, amelyet militarizmusnak neveznek.

Amiért eddig csak az interparlamentaris konferenciák ideális kis csapatja küzdött most mintha mégis valóra válnék.

Az interparlamentaris konferencia, amelynek tagjai Európa és Amerika szellemi előkelőségének legjavából kerültek ki a világbéke megvalósulásának legnagyobb akadályát a fehér czár birodalmában látták. Oroszország mérhetetlen terjeszkedési vágya, mint valami rettenetes iga, leküzdhetetlennek látszó súlylyal nehezdedt az emberiségnek jóindulatu realizmussal vegyes ideális törekvéseire.

És most az orosz birodalom székvárosából repül szét a hír, hogy legyen általános lefegyverzés. Akitől a legjobban féltek, annak ajkáról lebben el az emberiség óhaja, hogy legyen világbéke. A fehér czár Oroszország suverén uralkodója akarja, hogy így legyen.

A XIX. század legnagyobb szenzációja ez, mely talán a legszélsőbb ideálisoktól sem remélt irányba tereli a világtörténelmet. E század, mely nemzeteket típró véres csatákkal kezdődött, ime elöregedvén, úgy végződik, mint egy gyönyörű elégia amely kiengesztel, megvigasztal. Egy szebb jövő hajnalsillaga ragyog föl a XIX. században küzdő emberiség előtt.

Miklós czár, a világ legfüggetlenebb, leghatalmasabb uralkodója, a kinek a földön a legnagyobb hatalom van kezében.

Egyetlen szavára trónok omolhatnak porba, országok pusztulhatnak el. Alkothat, rombolhat; fölemelhet és lesujthat. És most ez a nagy ur így szól:

— Béke legyen! Akarom!

Valami csodálatos ihlet szállta meg az orosz birodalom hatalmas urát. Miklós czár belenézett az emberiség lelkébe, fölszivta ideális valójába gondolatait, érzéseit és ezeknek most a kolosszális talentumok erejével alakot akar adni, hogy két ezer év után megvalósítsa egyszersmind az isten-ember halhatatlan óhaját, mely mint egy örök mécses soha ki nem alvó lánggal égett a nemzetek szívében még a legádázabb harcok közepette is.

Nemesak Európában, de a földnek minden részében fojtó köd terjeszkedett, a melyben az egymás ellen fegyverező nemzetek csak nehezen, mind inkább fogyó tödővel szedték a lélekzetet.

Bánat ülte meg a nemzetek lelkét. Egyik-másik már teljesen pénz- és vérszegényen, sötét rezignációval, rettegvé nézett az eljövendő idők bizonytalanságai elé, félvén közgazdasági válságtól, háborútól, nemzet züllésétől.

Az európai társadalom ideálistái már évek óta szervezkednek, tanácskoznak esztendőrlésztendőre más országban, hogy rábirják az államokat az általános lefegyverzésre. A küzdelemben nem állottak egyedül. A szociálistáknak szintén ez az egyik céljuk. És az elégedetlenség nem csak a gondolkozók és a harmadik rend táborában mutatkozott, hanem a legalsóbb rendben, a társadalom fenekén is. A nazarénus hit főalapelve szintén azon alapszik, hogy javakért nem szabad embernek embert ölni, azért is nevezik őket fegyverteleneknek. És e hitnek a világ minden részében vannak rajongó hivi a rongyos emberek kétségbeesett táborában avval a különbséggel, hogy Angliában vagy Oroszországban másképp nevezik a szektájukat,

Az interparlamentaris konferencia tagjai nagyon jól tudták, hogy az államférfiak utján nem érnek cél, mert tervük minduntalan fennakadhat azon a rendkívül erős, szövevényes hálón, mely a diplomácia érdekeinek finom szálaiból van csudá-

latosan összekuszálva. A fehér czár hatalmas keze kell ahoz, hogy széttépje ezt a hálót, amely Európa szeméről leveszi a hályogot és lassankint megszünteti azt a tömérdek zavart, melyben az egyes nemzetek és azok roskadozó társadalmi sinlődnék az általános fegyverkezés miatt.

Az orosz czár elhatározásának merészsége bámulatot kelt világszerte, mert hiszen Oroszország ragaszkodott leggőresősebben, elnyomott népe boldogtalanságának árán is, a véres századok ősi rendszeréhez. Tolsztoj Turgenyev és a lángeszű emberek egész csoportja hiába igyekezett kivetni sarkából ezt a rendszert. A Posztojevskyek, Lermontofok és Puskinok, nyomoruságos élet után nyomorultan veszték el a küzdelemben. Oroszország süket maradt. Nem akarta magáról lerázni a súlyos bilincset, sőt arra törekedett, hogy ez alatt görnyedezze az egész emberiség; és úgy tünt föl Európa szemében, hogy tervszerűen azon működik, hogy Franciaországot a militarizmus karjaiba dobja, hogy a Balkán-félszigeti országok népei szokják meg, épp úgy, mint az orosz nép, hogy a földön minden jó és minden rossz, csak a fehér czártól várható.

És ez a rettegett fehér czár, egyszerre, ott azon a magas csucson, amelyen áll, mint a világbéke apostola jelen meg az emberiség előtt, amely alig tud magához térni a bámulat- és meglepetéstől.

Ha a czárnak a világbékére való törekvése, őszinte volna és nem kísért majd bennünket továbbra is az a tudat, hogy éppen a béke idején a legnagyobb aknamunkák folytak a nemzetiségek és az orosz tulzók között, — a magyar állam létalapja ellen, — akkor örömmel üdvözölhetné Magyarország is a czár törekvését, ellenkező esetben nem, mert hiszen az aknamunka veszélyesebb a nyílt háboruzásnál.

(U. A.)

Az általános lefegyverkezésre vonatkozó hír itt következik:

Budapest, augusztus 29. Szent-Pétervárról jelentik az orosz hivatalos lap következő s felette szenzációs értesítését:

A császár Ó felsége parancsára Muraviev gróf külügyminiszter e hó 12, 24 én a szent pétervári udvarnál igazolt valamennyi külföldi képviselőnek a következő közleményt hozta tudomásra:

Az általános béke fentartása, és a mértéken túl való fegyverkezésnek, amely valamennyi népre nehezedik, lehető csökkentése képezi a világ mostani általános helyzeténél fogva azt az ideált, amelynek elérésére kellene, hogy irányuljon minden kormány törekvése.

Ó felsége, uram és császárom teljesen át van hatva ettől az emberi és nemes érzülettől. A császári kormány, meg lévén győződve, hogy ez a magasztos cél megfelel minden hatalom legfontosabb érdekeinek és jogos óhajásainak, a mostani állapotokat igen alkalmasnak tartja, arra, hogy nemzetközi megvitatás útján megtalálják azokat a hathatós eszközöket, amelyek a népeknek biztosíthatják a reális és tartós béke jótéteményeit és véget vehetnek a mostani fegyverkezés növekvő fejlesztésének. A legutolsó 30 esztendő folyamán rendkívül megszilárdult a művelt népek öntudatában az általános béke eszménye s ennek fentartását jelölték a nemzetközi politika céljának. Az általános béke nevében köttötek egymással a nagy államok hatalmas szövetségeket, hogy a békét hathatósabban biztosíthassák, haderejüket nem is sejtett terjedelemben fejlesztették ki és azt a tevékenységüket még mindig folytatják a nélkül, hogy bármely áldozattól visszariadnának. Csakhogy ezen áldozatok dacára sem sikerült még eddig az óhajta óhajtott pacifikáció jótékony eredményeit elérni.

Az emelkedő irányzatok pénzügyi terhek gyökerén érik a közjólétet, valamint a népek szellemi és anyagi erőit. A munka és a tőke túlnyomó nagy részükben elvonatnak természetes rendelkezésüktől és improduktív módon használatnak fel. Száz meg száz milliót fordítanak borzasztó romboló szerszámokra, amelyek ma még a tudomány legújabb vívmányai, de holnap, valamely új felfedezés következtében, tökéletesen értéküket veszítik. A nemzeti kultúra, a gazdasági haladás és a jólét megteremtése meg vannak bénítva vagy gátolva vannak fejlődésükben. Minél jobban fokozzák az egyes hatalmak fegyverkezéseiket, annál kevésbé felelnek meg annak a célnak,

amelyet a kormányok maguk elé tűztek. A gazdasági válságok nagy részükben a mértéken túl való fegyverkezéseknek és annak a folytonos veszélynek tulajdonítandók, amely a hadiszerek felhalmozásában rejlik. Korunk fegyveres békéje ezért nyomasztó teherre válik, amelyet a népek mind nehezebben és nehezebben tudnak elviselni. Nyilvánvaló tehát, hogy ha ez a helyzet tovább tart, annak elkerülhetetlenül ahhoz a katasztrófához kell vezetnie, amelynek megakadályozásán fáradoznak és amelynek borzalmait már előre iszonyattal töltönek el minden emberi érzést.

Véget vetni ennek a folytonos fegyverkezésnek és fellelni az eszközöket ama veszélyek elhárítására, amelyek az egész világot fenyegetik: ez a legfőbb kötelesség, amely ma minden államra hárul.

Ó felsége, áthatva ezektől az érzelmeiktől, meg méltóztatott engem bizni, hogy valamennyi kormánynak, a melyeknek képviselői vannak az orosz udvarnál, javaslatba hozzam egy értekezlet összehívását, a mely ezzel a komoly problémával foglalkoznék. Ez az értekezlet Isten segédelmével kedvező előjel volna a kezdődő évszázadra nézve. Hatalmas gyújtópontjában egyesítene minden állam fáradozásait, a melyek ösztönözni törekusnek, hogy győzelemre segítsék az általános béke nagy eszméjét a rombolás és visszavonás eleme fölé és egyuttal, éppen a méltányosság és a jog alapelveinek ez egyetemes elismerése folytán, amely alapelveken az államok biztonsága és a népek jóléte nyugszik, megszilárdítaná az államok egyetértését.

Visszapillantás az aradi dalünnepélyre.

Debreczen, augusztus 29.

Ujlag és ujlag felszínre kerül az aradi országos dalünnepély felett folytatott eszmecsere. Napvilágot látott a sajtóban az aradi ünnepélynek magasztalása, de napvilágot látott ezen forcírozott és

mondjuk — kidolgozott, kierőszakolt dalünnepélynek kellő értékére való helyezése is.

Már maga az a jelenség, hogy egy országos dalünnepély, mely a magyar dalkurturának aradi ünnepe kellett volna hogy legyen, mely ünnepélynek erkölcsi súlylyal kellett volna, hogy bírjon, összhang helyett zürzavarral, kapkodással s tapintatlan rendezéssel népszerűtlenné tétessék, — egy megbocsáthatlan hiba, melyet valakinek vagy valakiknek el is kellett, hogy kövessen. Nincs mit himeznünk hámozniunk, a hiba a központi kormányzatban, a központi kormányzatot vezető elemekben rejlik.

Mi elvártuk volna a központi kormányzattól, hogy higgadt megfontolással, tapintatos körültekintéssel vállalkozzék országos ünnepély rendezésére; elvártuk volna a központi kormányzattól, hogy egy ily országos ünnepélynek rendezésénél oly kezekbe helyezze a rendező nagy bizottság elnöki tisztét, ki kellő tapintattal, megfelelő intelligenciával, az ünnepély méltóságához illő komolysággal rendelkezik.

Nem volt még reá eset, hogy az a helyi sajtó, hol az országos dalünnepély rendeztetett, oly elítélő és lecsúsztató hangon bírálja el a rendezőbizottság ténykedését, mint a most lefolyt dalünnepélyen: Aradon.

Álljon itt szó szerint az „Aradi Híradó” 1898. aug. hó 16 án megjelent „A dalárünnepély bakklövéssei” vezérezikke.

A dalárünnepély bakklövéssei.

Arad, augusztus 12.

A magyar dal ült ünnepe az utolsó három nap alatt Aradon. Az ország minden részéből összesereglett dalárok nemzeti missziót teljesítettek az Aradon rendezett országos dalünnepélylyel, meleg elismerés, igaz mély tisztetet illeti tehát őket.

Sajnos azonban, hogy az ünnepély, a melynek fölségesnek, méltó-ágteljesnek kellett volna lennie, sok mindent nélkülözött, ami azzá tehetné volna. Hiába tagadnók, bizony vastag hibák fordultak elő. Az első hiba az volt, hogy egy ily monstre ünnepély rendezésénél maga a város, a hangadó társadalmi

TÁRCZA.

Furfangos ész.

— Törvénytörési történet. —

Irta: Szini Péter.

A vizsgálóbíró ur megigazítja még egyszer fehér nyakkendőjét, mely vasalt inge nyakán gonddal van eszokorba kötve, majd az íróasztal mellett görnyedő írónak int valamit, ki az intésre rakás irathalmazt hoz elő, melynek zöldes színe, durva minősége elárulja, hogy iroda számára készült Diósgyőrben.

A nagy toronyban féltizet kongat el az óra. A kihallgató terem ajtaja előtt pislákolva álldogáló ór nagyot ásít, mint az unalomtól gyötört agárkutya. Ez ásitást figyelmeztetésül veszi a fel-alá sétálgató vizsgálóbíró s komor hangon megszólal:

— Vezesse elő a vádlottat!

Ásítózó, haragos atyánkfia hirtelen kifordul a teremből. Vastagtalpu eszímájának egyhangú kopogása felveri a kővel kirakott folyosónak esendjét. Eltűnik hátul a letartóztatottak befogadására szánt apró ezellák között.

A vizsgálóbíró ezalatt hamar átfutja az ügyre vonatkozó iratokat. Megesóválja fejét s nagyot hümmög, jelöl annak, hogy bosszantó valami lesz az a következő tárgyalás.

Az ajtó megnyílik s az ór egy reszketően alázatos, a körülményektől rémüldöző atyáfit tol be rajta, ki azt sem tudja, hol állítsa meg végig ranczos eszímába bujtatott lábait. Össze vissza lépked a terem padlózatán, mint a medve, midőn az oláh tánczolni tanítja.

Vegre legalkalmasabbnak látja, nekidőlni háttal a nagy fekete kályhának, mely — meleg tavaszi nap lévén — fütetlen állapotban leledzik.

A vizsgálóbíró hirtelen komor tekintet vet a kihallgató ábrázatára, mely tekervényes ráncolatokkal van behasogatva különböző irányzatban. Ravasz, sunyi tekintetű szemek pislognak a jókora nagyságu orr felett, mely alatt sört-szerű, tövig levágott bajuszszalak meredeznek fedetlen hagyva a széles, harsaszerű száját.

Darabideig esend van a teremben, úgy, hogy akár a légydöngés is hallatszanék, ha ez impertinens jószág megjelenésével megtisztelni bátorodnék az igazságkutatásnak e borzalmatos helyét. Majd egyet köhint a vizsgáló bíró s megáll a kályhát támogató férfi előtt mint valami büntető cherub.

— Hát Fejszés Mihály? Tudja-e maga miért áll itt?

Az atyafi egyet bicezent zsirtól fénylő hajjal fedett fejével. Szemeiből, azokból az apró hunyori szemekből, gonosz furfang fénylik ki. Előbb egyet ránt

jobb vállán, majd a balt igazítja helyre s, így felel:

— Mán hogyne is tudnám, kérem alázattal. Azért állok itt, mert hogy nincsen szék, a hová leüljek!

A komikus felelet szerfelett tetszet az írónak. Beledugta fejét a sötétzöld színű papirba s úgy engedett utat kitörő kedvének. De ám annál jobban bosszantotta a vizsgálóbíró.

— Maga kerülgeti a dolgot, Fejszés. Azt hiszi, hogy ravasz furfanggal kibújhatik a büntetés alól. Mondja, mit tud arról a gyujtogatásról?

— Hogy én la? Tisztelet, böcsület mindenkinek, de már kereken kimondom, hogy épenséggel egy kommat sem tudok az egészből.

— Nem é? Még miadig tagad? Te-nuk bizonyítják, hogy maga gyujtotta fel a Lajtos Mózes boglyáját!

— Bár is uram, de tagadásba teszem az érvényt, mert mivelhogy nem úgy keletkezett légyen az sor, amiképen elbeszélte.

— Nos hát hogyan? Épen azt akarom tudni! Mondjon el mindent!

— Hiszen ha már olyan kíváncsi a tekintetős ur, hát hadd mondok el hát, de előbb azt kérdem, hogy tetszik-e ismerni azt a Lajtos Mózes?

— Én bizony nem ismerem! Honnan ismerném én!

elem mellőzve lett s az aradi dalegylet a maga erejére támaszkodva, elbizakodottan vette kezébe a rendezést. Nohát meg is volt az előre látott eredmény. A második hiba ott történt, mikor *Zemplényi* Sándort bizták meg az elnökséggel és neki tevékenységi tért engedtek a rendezésben.

Kimondjuk nyíltan, hogy *Zemplényi* Sándor semmi körülmények között sem az az egyén, a ki egy ilyen vállalkozás élén megállhat. Nincs benne rendezői talentum, nincs benne erély, tapintat és — amint fényesen beigazolta néhány cselekedetével — hiányzik nála a megkívántató intelligencia. Ez utóbbi állításunk igazolására eklatáns például csak azt hozzuk fel — és azt hisszük ez bizonyítáknak teljesen elegendő — hogy nem állította az ő magán üzleti érdekeit az országos jellegű ünnepély rendezésébe belevinni és Arad legnagyobb vendéglőjét, mert abban konkurrenst lát, azt étkező helyek felsorolásánál teljesen kihagyta, meg sem említette. Nem egyénről van itt szó, nem arról, hogy ki az, akinek *Zemplényi* ártani akart, hanem arról, hogy mint elnök visszaélve a reá bízott hatalommal, a saját érdekét tolta előtérbe akkor, midőn egy ország dalosai ülték ünnepet városunk falai között.

Ha minden egyes hibát fel akarnánk sorolni, hasábecat kellene írunk Azért csak néhány szemelvényt nyújtunk az ünnepély baklövéséből. Itt van mindjárt az ismerkedési estély. *Zemplényi*, dacára a kritikusi időnek, amely minden pillanatban esőt ígért, a nyílt Barossparki kioszkot erőszakolta ki az ismerkedési estély helyéül, *amely tudvalevőleg az ő bérletét képezi*. A következő az lett, hogy a nagy tömegben összegyűlt dalárokat, alig hogy helyet foglaltak, elverte az eső.

A dalárok megérkezése napján még nem voltak tisztában azzal, hogy esős idő esetén hol tartsák meg a dalünnepet. Aztán nagynehezen a lovardát választották holott, ha már zárt helyiségről van szó, mennyivel alkalmasabb lett volna a színház, vagy a városligeti vendéglő nagyterme. Azzal persze nem sokat gondoltak, hogy mi történik azok-

kal, akik a Barospark páholyait és ülőhelyeit már előre megvásárolták.

Az elszállásolás oly akadályokba ütközött, hogy több családos dalárdista a megérkezés utáni napon elhagyta a várost.

*Zemplényi*nek egész működése azt a benyomást keltette, mintha az egész országos dalünnepély csakis a kioszk jövedelmezőségének emelésére rendeztetett volna.

Se vége, se hossza nem akadna a panasznak, ha mindent fel akarnánk sorolni. A végeredmény azonban csak az marad, hogy *Zemplényi*t a rendezésből teljesen ki kellett volna hagyni, mert a legnagyobb zavaroknak az ő tapintatlansága volt az okozója. Lehetett volna ő elnök, figurálhatott volna, mint a dalegylet főalakja, de minden tevékenységi kör nélkül. Ha így történt volna, sok sok panasz önként elesett volna.

Most már — persze — a dolgon segíteni nem lehet, de legalább azt szeretnők hinni, hogy okulásnak ez teljesen elég volt.

E sorok írója jelen volt az aradi dalünnepélyen s alkalma volt meggyőződni ugy ezen cikkben felsorolt vádak alaposágáról mint sok egyéb másról is.

Igaz e, nem igaz-e, de szélteben szöbeszéd tárgyát képezte, hogy az aradi dalegylet elnöke nem rendelkezett Arad város hatóságának megbízó levelével arra nézve, hogy az országos központot illetve az ország dalegyesületeit meghívja a hatóság nevében Aradra, a központi kormányzat pedig ennek hiányában fogadta el a meghívást.

Ha igaz ezen állítás, az esetben ki vancsiak vagyunk, vajjon a központi kormányzat indokolni tudja-e, hogy a jó-hiszeműség ily nagyhorderejű kérdésben megállhatja e helyét.

De elvitázhatalan tény, hogy az „Aradi Közlöny”-ben felsorolt mulasztások és hibák között igazi bakklövésnek minősíthető az a rendelkezés, hogy az időjárás szeszélyessége kombináció kívül hagyatott s nyílt színen óriási költséggel felállított, a nap hevének épen úgy mint a zuhogó esőnek kitett szabad tere lett az ismerkedési estély is, de a mi fő, maga a dalverseny s összeloadás rendezve; de *rossz idő esetén nem lett*

gondoskodva arról, hogy az más alkalmas zárt helyen is meg legyen tartható. Aradnak pedig van színháza, van más alkalmas helyisége párosával, hol a versenyek meglettek volna a program szerinti időkbén tarthatók.

Ezen mulasztás meg is bossulta magát, mert mint köztudomásu dolog, ugy az ismerkedési estélyt mint a másnap programmba vett költött tényt alaposan *elmosta a zuhogó zápor*, figyelmeztetve a böles rendezőséget arra, hogy néha napján eső is szokott esni.

Ennek a figyelmeztetésnek azután lett is fogantaja, nosza nyomattak gyorsan értesítőket, hogy a versenyek nem a Baros parkban, hanem a Lovarda diszes helyiségében (vastag pókháló s természetes piszkos, meszeletlen falak) lesznek megtartva, majd délben — az idő derűsnek mutatkozván — színes nyomtatványokon újabb hirdetés lett gőzerővel szét-hordva, hogy mégis csak jobb lesz a Baross park, tehát ott lesz a dalverseny megtartva.

A közönség persze mosolygott s várta a délutáni újabb hirdetést, hogy hátha se itt se ott, hanem másutt lesz előadás.

Ily kapkodás után vajjon a mulasztással kit vadoljunk? Egyenesen a központi vezetőség a hibás mert végre is gondoskodnia kellett volna idejében alkalmas zárt helyiségről is.

A mi az elszállásolást illeti a felelősséget egyenesen a központra tereljük, mindazokért a visszásságokért a melyek sűrű egymásutánban előfordultak, mert a központnak kellett volna ellenőrizni a szállásolás keresztüül vitelét. — a vidék dalárdái tisztelt központi urak Fiumében a különleges viszonyokra figyelemmel csak ugy a hogy belenyugodtak abba, hogy csupasz földre helyezett szalmazsákokon pihenjék ki a gyötrő ut fáradalmait, de már Aradon méltán elvárhatták volna, hogy legalább is tisztességes vaságyakban, tiszta ágyneműre hajtsák le fejeiket, nem pedig mint ahogy történt is, csupasz földre helyezett szalmazsákokon és szalma párnákon kinlódja át pihenés alvás helyett a nap fáradalmait.

Vajon a működő tagokért 1 frt pártoló tagokért fizetett 2 frt rendezői díjjal

— No hát akkor ne tessék beszélni, hogy így, meg úgy, mert az egy átkozott gazember, kinek ott kellett volna veszni a regimentnél, 14-ik huszárezred, 4-ik batalion I ső czugba Uj-Aradon.

Mi az ördögöt beszél? Hát ez a dologra tartozik?

— Hát hova tartozik? Ő ugyan jobban pászolna az akasztófára, neki legyek mondva, engedelmet kérek a mondasomért.

— Ne fecsegjen annyit össze-vissza, hiszen akkor ítéletnapig se érünk a dolog végére? kiáltott rá a vizsgálóbíró, mire Fejszés nyugodt flegmával válaszolt:

— Nekem mindegy! Én ráérek, kérem alásson!

— De nekem nem mindegy, hallja, mert rám egyéb dolog is vár. Hagyja el azt a sok sallangot, csak a száraz tényt beszélje el! Várjon csak, én felteszem a kérdést s maga feleljen röviden. Megértette?

— Az értés felől megértettem volna hanem avval nem vagyok épen tisztába, hogy...

— Ne tisztalkodjék most, hanem figyeljen! Ismerem én már magát, ki tudna beszélni egy püspököt. Nem értem, hogy tud férfit léteire annyi bolondot összedarálni!

— Hátha vétek a szómmal, akkor hallgatok, könyörgöm! fortyant fel Fejszés a pirongatásra.

— Mondtam, hogy a kérdésre feleljen és ne komédiázzék a hatósággal. — Feleljen: mi a neve?

— Mán hogy az anyém la? Hiszen tetszik mán tudni?!

— Megint böleselkedik? Mondtam, hogy a kérdésre feleljen.

— Hájszen Fejszés Mihály volnék szolgálatjára a tekéntetes főbíró urnak, az apám kereszteltetett Mihálynak, mert hogy ükelmét is úgy hívták volt, meg még a keresztapám is Mihály volt, ha tetszett ismerni Karikás Mihályt. Az vót az én keresztapám!

— Hagyja a keresztapját, nincs itt arra semmi szükség. Hogy én kit ismerek és kit nem ismerek, az magára nem tartozik. Maga feleljen a kérdésre és azt mondja, amit kell s punktum!

— Punktum! — kiált fel Fejszés Mihály.

— Hehehe! hihhi! tört ki a kacaj az irnokból, méltó boszujára a vizsgálóbírónak, ki vérvörös lett a haragtól.

— Hát bolond maga, vagy részeg? fordult Fejszéshez. Mondtam már, hogy ne tréfálgasson mert aztán megkeserüli! Azután meg az irnokot hordta le, hogy nevetésével kompromittálja a tárgyalás menetét s figyelmeztette, hogy igyekezzék megőrizni komolyságát, mert különben kénytelen lesz kikergetni a teremből.

— Hány éves maga? iordult ismét Fejszéshez.

— Annyi, mint a komám Sármány Estók. Egy esztendőben születünk instálom alázatosan. Ükúme vagy öt héttel lehet fiatalabb, mert én áldozó-csüörtőkön születtem, ő meg zabaratás után, mikor az oroszok Pócsra szoktak menni bucsuzni, vagy mi, engedelmet kérek.

— Mit értsek én e zagyva beszéd-ből? Megint hédáról hódára tekergeti a dolgot? Hát én most ezítálgam be Sármány Estókot, megtudni tőle, hogy hány éves maga. Mi-i-i?

— Nem is jöhetne a most be, alásan könyörgöm, mert ugyanesak hasára esett a mulasztás. Mondtam neki akkoriban is, mikor felvállalta azt a kőhordást, hogy jobb lesz, ha felmond vele, mert majd megadja az árát. Hát meg is adta, mert egy nagy kő úgy megütötte a térdekalását, neki legyek mondva, hogy görbe bottal jár azóta, oszt ugy biczeg, akár a vén Maris, a vályogvető cigány felesége, a ki pulyakorában fezomitotta ki a lábát...

— Meddig tart még a predikáció? förmedt rá a vizsgálóbíró. — Kénytelen vagyok indítványozni, hogy orvosi megfigyelés alá vegyék magát, mert aligha meg nem bomlott az elméje. Az csak képtelenség, hogy józan észszel bíró ember ennyi bolondot összehordjon.

(Vége. köv.)

szemben az ily módon megosztott ingyen elszállásolás ellenszolgálmányának tekintendő-e?

A mi pedig a magánlakásokat illeti, izelítől szolgálhatnak egy érdekes esettel a debreczeni dalegylet egyik előkelő állású kiküldöttje beszállásoltatott egy jóra való borbélyhoz, a kinek volt 1 mond egyetlen szobája, melyben 4 családtaggal lakott és aludt, itt volt részére 1 ágy fentartva.

Legyen elég ebből ennyi, hogy kit terhel mindezen visszasságokért a felelősség állapítsa meg a tisztelt olvasó.

Arra is kíváncsiak vagyunk hogy ha netalán a központi kormányzat érdekes elnökét valami baj éri, vagy az ünnepély színhelyéről el kell távoznia, vajon ki vette volna át az elnöki intézkedési jogokat, — mert hogy erről a non putarunról se volt gondoskodva, mutatja az, hogy az országos dalszövetség egyik jelen volt ugyancsak érdekes vidéki alelnöke (a bpesti alelnök nem volt Aradon) majdnem sértő mellőzésben részesült ugyanígyra, hogy míg a központi vál. tag urak a versenyek alkalmával a jury körül helyezett körszékeken ültek és ülhetek, addig a szövetség alelnöke szerényen meg keltett, hogy huzódjék a hátsó padosorokban, a rendezőségnek eszébe se jutott, hogy a szövetség alelnökét is megilletetheti legalább egy II-od rendű figyelem.

Végezetül a versenydíjak kiosztása 's az ahhoz fűzött indokolás az, melyet el nem hallgathatok s melyért annak idején és helyén felvilágosítást fogunk a központtól kérni, a központtól s nem a jurytól, mert az eset elég érdekes, nevezetesen a jury tagjait nem is a véletlen, hanem előre elkészített s *kinyomatott* s a központ által előzékenyen szétosztott lapok szerint a fővárosi közp. választmányi tagokból alkották meg, kik?

A választottak.

Alljon itt a névsor:

Lung György szövetségi elnök Belovits Imre karnagy, id. Abrányi Kornél, Erney József, Gobby Alajos, Hoppe Rezső közp. vál. tagok. Hozsly Jakab, Insztitorisz Kálmán aradi vál. tagok.

Gál Ferencz (az egyetlen a kit a központ nem ajánlott)

Na de meg is volt ennek a választásnak a fényes eredménye, kisütötte a jury, hogy egyes dalegyleteknek azért ad díjat, mert munkás elemekből állván, sem idejük sem zenei képességek nincsen arra, hogy oly könnyen elsajátítsák a nehéz karok betanulását, mint például más társadalmi állású egyének akiknek nem szükséges oly szorgalmasoknak lenni, hogy épen oly eredményt elérjenek.

Vagyis a munkás szorgalma előttük a mi díjazandó.

Tisztelet becsület a munkás egyesületeknek, de ezuttal nem fogadjuk el a központ atyai képességének jogsultságát, mert akkor nem lett volna szabad versenyre bocsátkozni a szerinte fejlettebb egyesületeket az általa dédelgetni látszó munkás dalegyletekkel.

Tisztelt urak úgy gondoljuk ez is elmaradhatott volna. Alkalmilag többet. Addig is béke velünk.

Egy másik dalos.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járásbírószó szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— **Személyi hir.** Vértesi Gyula az ismert író, lapunk volt fel. szerkesztője, jelenleg a „Nemzet,” segéd szerkesztője, rokonai látogatására Debreczenbe érkezett.

— **Vörös László kitüntetése.** Berliki tudósítónk táviratozza: A „Reichsanzeiger” közli, hogy farádi Vörös László volt államtitkárnak a csillaggal diszitett II. osztályú vörös sasrendet adományozta.

— **Pénztárvizsgálat.** Degenfeld József gróf ma délelőtt megjelent a városi házi pénztárban és ott váratlan vizsgálatot tartott.

— **A jubileumi emlékérem.** A honvédelmi miniszter tegnap Debreczen város tanácsához is megküldötte az Ó Felsőge által a fegyveres hatalom és a csendőrség számára alapított „jubileumi emlékéremre vonatkozó alapszabályokat és az ezek végrehajtására vonatkozó határozatokat, azon erősen hangsúlyozott kívánság kíséretében, hogy a közigazgatási hatóságok kellő erélyvel és buzgalommal igyekezzenek az éremre jogosultak névjegyzékét összeállítani, hogy így Ó Felsőge óhajához képest december 2-dikára valamennyi igényjogosult az érem birtokába juthasson.

— **Honvédeink az Érmelléken.** Szombaton kezdődtek Bihar Diószeg környékén az I. honvéd kerület nagy gyakorlatai, melyeken a budapesti első honvéd kerület két dandárának összes gyalogezredei, ugymint a budapest első, a gyulai második, a debreczeni harmadik és a nagyvárad negyedik vesznek részt, részt vesz ezenkívül egy üteg tábori tüzérség is. A gyakorlatokon, melyek szeptember 15-én végződnek, jelen lesz a kerületi parancsnokokon kívül több tábornok és törzstiszt is.

— **Tisztújító közgyűlés.** A „Zion betegsegélyező és jótékonyági egyesület” nagy érdeklődés mellett tegnap tartotta meg tisztújító közgyűlését, amely az alapszabályok módosítása következtében vált szükségessé. A tisztikar lemondása után nyomban megejtették a választást. Elnöknek újból Weisz Sándort. Alelnöknek Hochfelder Jakab, pénztáros ifj. Schvarecz Vilmos, ellenőr Schvarecz M. S., betegfelügyelők Rosenberg Simon, Steier Gyula, ifj. Kellner Dávid, Elsner Henrik; előjárósági tagok Márkus M., Stern József, Hoffmann Sándor. Legnagyobb érdeklődést az orvos választás keltette. Napok óta folytak hol az egyik, hol a másik részről készülődések a jelöltek érdekében. Az eredmény az lett, hogy dr. Rózsa Mórt és dr. Kenveres (Kellner) Eleket választották meg. Burger Péter dr. aki kilencz évig működött a Zion betegsegélyező egyesületnél és buzgalomával, odaadó munkásságával sok érdemet szerzett magának, csekély szavazattal maradt ki a választásnál.

— **A megyei segéd-tisztviselők kívánása.** Az összes vármegyei segédhivatali kezelő tisztviselők nevében Gömör Kishont vármegye segédhivatalnokai kérvényt intéztek Perczel Dezső belügyminiszterhez, kitől a vármegyei kezelő tisztviselők fizetésének rendezését kérik. Az ország 63 vármegyéjében mintegy 1000 főnyi segédhivatalnok van, a kiknek javadalmazása állítólag lényegesen rosszabb a hasonló munkakörű állami tisztviselőkénel. — A vármegyei segéd-tisztviselők közt vannak olyanok is, a kik 15—20 ik

éve ugyanazon állásban maradtak — A vármegyei segéd-tisztviselők keserű panaszaik orvoslását a minisztertől remélik, akit arra kérnek, hogy az összes megyei segédhivatali kezelő tisztviselők fizetését már 1899-ik évi költségvetés keretében olyképp rendezze, hogy első sorban és minden körülmények között a már öt évet szolgált tisztviselő megkapva első 100 forintnyi korpótlekát, ugyanezen év január elsejével mindnyájan beosztassanak egy egyenes fizetés, mint lakáspénz tekintetében az állami fizetési osztályok X. és XI. fokozatának illető osztályaiba.

— **Gazdag dohánytermés.** A debreczeni gazdasági tanintézettel kapcsolatos dohánykísérleti állomás telepén, amely működését az idén kezdte meg, kitűnően gazdag a dohány termés. Egy hold átlag 13—14 métermázsát hoz, a mi a ritkább esetek közé tartozik s igen fényes eredménynek mondható, mert gyakran 7—8 métermázsával kénytelen megelégedni termelő. Ez a bőtermés főként a korai ültetésnek és a talaj jó előkészítésének tulajdonítható.

— **Az önálló munkás betegsegélyező pénztár táncestélyo.** Az önálló munkás betegsegélyező pénztár — mint értesülünk jövő hó 10-ére tervezett dalestélylyel és táncszal egybekötött társasvacsoráját szeptember hó 24-én tartja meg. A kedélyesnek ígérkező estélyre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A boritaladó és a husfogyasztási adó biztosítása.** Az 1898. évi XVI és XVII. t. cz. a szesz, sör és cukor fogyasztási adóját egyesítette a termelési adóval, — ennél fogva azok újabb biztosítása feleslegessé vált, — azonban a boritaladó és husfogyasztási adó továbbra is fennmaradván, a pénzügyminiszternek 57368 sz. körrendelete értelmében az egyezkedési tárgyalás napjúl a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság szept. 3-ikát tűzte ki, a p. ü. igazgató szobájában s arra a városi tanács meghatalmazott képviselőit a tegnapi napon meghívta. Ez egyezkedési tárgyaláson a város területén lakó adóköteles érdekelt felek is saját érdekükben megjelenhetnek.

— **Megszünt sertésvész.** Hajdu Dorog községben a sertésvész megszűnt. A községet a zár alól teljesen feloldották s a vásár megtartását engedélyezték.

— **Vasárnap délután a Nagyerdőn.** A mi városunknak egyetlen szórakozó helye a Nagyerdő, hol városunk közönsége, a téli korzó rendes látogatói találkoznak, elszórakoznak, a lombos fák hűs árnyában szívják a kellemes, szindus levegőt. Sajnos azonban, hogy a levegő csak tavasszal és ősszel mondható ozóndusnak. Nyáron, a legmelegebb napokban, mikor a közönség a legnagyobb számban akar hűsölni, a Nagyerdőn a por szinte elviselhetetlen. Nem elég, hogy keveset törődnek azzal, hogy azt a gyönyörű helyet, annyira, amennyire parkirozzák, csak nem úgy mint azt más városokban szokták, de nem törődnek azzal sem, hogy a port, mit a keskeny sétányokon a sok járókelők felvernek, némileg ellensúlyozzák, illetőleg megszüntetnék rendszeres locsolással. Ajánlatos lenne, ha legalább hetenként kétszer locsoltatni a sétányokat.

— **Az Arany János utca veszedelme.** Egyik Arany János-utcai lakostól ma panaszos levelet vettünk. Rövid pár sor az egész, a panaszló figyelmezteti a közönséget, hogy óvakodjanak az Arany János utcán a Hungária épület felé járni, mert különben a járókelők közül valamelyiket agyontalálja ütni az épület

eresze alól leomló diszfalazat. Ma reggel — mint a levél mondja — 7 óra 33 perczkor a 19-ik darab esett már le s ha véletlenül akkor ott megy el valaki, a legkomolyabb szerencsétlenség történik. Mikor a közöset figyelmeztetjük, egyideűleg a rendőség figyelmét is felhívjuk erre a veszedelmes részre.

— **A debreczeni honvédtisztek tánczestélye.** A mult évi nagygyakorlatok alkalmával a székelyhidiak fényesen megvendégelték a debreczeni honvédtisztikar tagjait és kitűnően sikerült tánczvizalmat is rendeztek a tiszteletükre. Ezt a figyelmet most viszonzni kívánják a debreczeni honvédtisztikar tagjai s most a gyakorlatok ideje alatt ők vendégelik meg a székelyhidiakat s ők rendeznek a tiszteletükre tánczvizalmat.

— **Tűz a pályaudvarnál.** A helybeli államvasuti állomáson egy náddal megpakolt vasuti kocsit tegnap d. u. 2 és 3 óra között ugyancsak balul járt, a menyibben a rajta levő nád ismeretlen okból meggyuladott és elégett. A tűzoltóság kivonult, de dolga nem akadt, mert akkora már a gyulékony anyag elégett. A kocsipadozatának semmi baja sem lett, csupán az oldal deszkák égtek meg.

— **Szabadalmazott műorcák.** Alig van már alkotó része a női szépségnek, amely elé ne lehetne bigyeszteni mű jelzöt, úgy, hogy már éppenséggel nem biztos az ember, hogy mikor és hol csalódik abban, amiben csalódnia a legkellemetlenebb. A legujabb vívmány ebben a dologban az ugynevezett műorca, a melyre egy ambiziózus kisasszony kapott, nem régiben szabadalmat Németországban. A német hivatalos lapban szösz szerint így hangzik ez a passzus:

Cel 1898. Nro. 92406.

IX/6.

Fräulein Elfriede Latekiewitz in Berlin. — Vorrichtung zur Wiederherstellung voller Wangen

Vagyis magyarul: arról van szó, hogy Elfriede kisasszony az ő immáron szabadalmazott találmányával, telt orezákat varázsol annak, akinek nincs. A szájában viseli az, akinek szüksége van rá és egyaránt erősíthető igazi és műfogakra. Most már csak el kell kámpelni azt a jelenetet, mikor a tüzes ifju, ki imádotjának főleg üde telt arcáért rajongott, először öleli meg az ideált. Ugyan micsoda arcot vág szegény, ha majd a házasság első reggelén észreveszi, hogy ifju nejének műfogaira erősített műorezája van. És szinte látja már az ember azt a kivénült huszorkapitányt, aki még mindig akar hódítani és ezért beszerzi az Elfriede kisasszony műorezáját. Aztán reggel amikor fölkel, nem találja sehol, a mire huszáros nyerseséggel kikiált inasának:

— Janesi, hova tetted — a pofámat?

— **Világbéke Debreczenben.** Három bus magyar üldögélt ma délelőtt egy vendéglőben Kettő sört ivott, egy pedig bort. Természetes, hogy amelyik bort ivott, annak volt a leghegyesebbre fent bajusza s az szidta az „átkos kaurmányt“ legnagyobb hangon. Mellesleg leszólta a sört, a mi csak német embernek való s mély megvetését fejezte ki két söröző czimborája felett. A kifent bajusza magyar feltétlen tekintélynek örvendett, a mi még magasabbra hágott, mikor kurta száru pipáját ki sem véve agyara közül, odaszólt a pinczérnek.

— Hozd ide csak azt az ujságot, ha'llátom mit irdogál?

Az az ujság pedig történetesen a D. R. U. volt, melynek első lapján a világbékéről szóló czikk volt feltűnő nyo-

másban. Az atya fi végigsillabizálja a cikket, aztán megvetőleg dobja félre.

— Esse igaz.

Bár a másik két magyar feltétlenül elhitte, mégis csak rákérdezte mindkettő, hogy mi az?

— Azt írja az a fránya ujság, hogy a muszka ezár békét akar kötni az egész világgal. Ezután oszián nem kell berukkolni gyakorlatra.

— Abbizony jó lenne.

— Jó lenne, jó lenne, mer' hát nem igen van annak semmi értelmessége, hogy az emberek bántsák egymást, — de hát nem igaz a.

De mán mink csak mégis jobban hiszünk az ujságnak, mint kendnek.

— Hát, — erre — arra — hazudtam én kendeknek valaha, úgy oda találok vágni ezt a boros üveget, hogy arrul kódulnak kedtek.

Ebből aztán szó szóra következett s utóvégre is a béke tárgyalás felett kitért a háboru. A kifent bajusza magyar félpercz alatt ura lett a csatatérnek. Hanem aztán mikor maga maradt, akkor bánta meg:

— Mán bánom, hogy elzavartam őket pedig igazuk van, jó dolog az a békesség, nem is járja, hogy egyik ember bántsa a másikat.

— **Véres rablógyilkosság.** Borzalmasan véres rablógyilkosságról tudósít bennünket nyir-hódsághi levelezőnk: Nyir-hódságh mellett elterülő tanyák között ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták Kovács Péter gaodát. kiről tudva volt, hogy a legutóbbi debreczeni vásáron 3 ezer frtót keresett és a pénzt lakásán őrizte. A rablók az ablakon át lőtték le a gyanutlan embert, ki mit sem sejtve ült az asztalnál és nyugodtan fogyasztotta a vaesoráját. A gyilkos golyó valamivel halanték fölött furódott a koponyába. A halál azonnal beállott. A rablók ekkor behatoltak a szobába és a szekrényeket feltörve, mindent elraboltak. A csendőség erőlyesen nyomozza a tetteseket, de mind-éddig nem tudott nyomra akadni.

— **A tuberkulózis tanulmányozása.** Párisból jelentik, hogy tuberkulózis tanulmányozására egybehívott kongresszuson a világ minden tájáról számos orvos volt jelen. Schrötter bécsi udvari tanácsos több indítványt tett. Nevezetesen azt mondja ki a kongresszus, hogy kiküld egy állandó nemzetközi választmányt, amely főképp a tuberkulózis profilaxisával foglalkoznék. Ez indítványát azzal támogatta, hogy az összes országokat egyaránt érdekli a tuberkulózis elleni küzdelem, továbbá azzal, hogy a szükséges óvintézkedések és rendeleteknek sokkal több értékű és sikerűk volna, ha azokat egyideűleg és egyaránt hajtánák végre. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

— **A becsületes megtalálók jutalma.** Órát, lánczot, erszényt, medaillont, karpereczet s más egyéb elveszthető és megtalálható tárgyat, ha a káros hírlapilag nem panaszkodott, a rendőséghez kellett felvinni a törvény értelmében. A káros, ha egy éven belül nem jelentkezett, az értéktárgy átment a kincstár tulajdonába. A gavallér belügyminiszter most szakított e renddel s úgy intézkedett, hogy a becsületes megtalálók, ha az általuk megtalált értéktárgy után egy évig senkisésem érdeklődik, saját számukra kapják meg, amit a véletlen részben nekik rendelt. E rendelettel valószínűleg megnövekszik a becsületes megtalálók száma is, mert reményük lehet, hogy igaz uton juthatnak olyan dolog birtokába, amelyet ha önkénytelen megtartanak, büntetendő cselekményt követnek el vele.

— **Lövés az éjben.** A nagyerdőre vezető Simonyi-uton fekvő villák lakóit az éjjel több egymást követő puskaropogás zaja riasztotta fel álmukból. A szokatlan esetet nem tudták mire vélni, végre ma reggel megoldották. Valaki — alighanem a közelben elszállásolt huszárok passzióból éles töltényekkel lövöldöztek. Három ilyen éles töltényt meg is találtak a Tóth-féle villában, hol jelenleg a Kaszanyitzky család lakik. A negyedik éles töltény a lakosztály ablaka alatt a falba furódott s ott is találták meg. A töltések huszár karabélyból lövettek ki. A rendőség szigorú vizsgálatot indított, kik folytatnak ilyen életveszélyes játékot, mert ha a lövöldözések olyan időben történnek, mikor a kertekben járnak, a legkomolyabb sőt végzetes veszedelem előidézői lehetnek.

— **Diszlövészet.** A lövész egyesület Boczkó Sámuel főkapitány, főlövészmeister elnöklete alatt vasárnap délután tartott ülésében elhatározta, hogy szeptember 17-én és 18-án diszlövészetet tart. Kapcsolatosan közöljük, hogy az augusztus 28-án tartott lövészet eredménye a következő. Díjat nyertek: Legjobb szeglvéssel Molnár Ferencz 1 drb 10 koronás arany. Legjobb mélylövéssel Szabó Sándor 4 koronát. Legtöbb körívéssel Fürst Ödön 2 koronát.

— **Szerelmes szívek.** A legény szerelmes volt, szerelmes volt a leány is. A legény a lányt szerette, a lány azonban egy másik legénybe szeretett bele. Régi történet ez, mely mindig új marad. A legény ott sóhajtozott, naiv szívvvel a leány ablaka alatt, de a leány szívet nem érinték meg a szerelmes sóhajok — közömbös maradt ezzel a sóhajtozó legénnyel szemben. A legény nem tudott mást, csak szeretni s a szerelem sem mindig tanácsadó. Vakká teszi az embert, hogy ne lássa meg a gödröt, mely előtte tátong. Mi lett a szerelmes legény sorsa, azt könnyen el lehet találni. Szívet, lelkét elborította a szomorúság s mikor az már ölműlylyal nehezedett reá, szabadulni akart tőle potom áron, — egy emberelet árán. Odament a leány lakása elé, akit szeretett. Ott akart meghalni, hogy üvegeskedni kezdő szemei el is reá vethesse az utolsó pillantást. Valahonnét mérget szerzett be magának. Ott szorongatta a kezei között a kis üvegesét s felhajtotta annak tartalmát. Összeesett, odahullott az utczaporára, — ezéltáblájul az utczán csak hamar összegyűlemlett kíváncsi báméskodó néptömegnek. Aztán jött a doktor, hogy valamit enyhítsen rajta, — aztán odagördült a betegszállító kocsit, melyre feltették a kintan vergődő szegény fiatal embert, hogy a kórházba szállíttassák. A leány pedig, kiért történt mindez, — egyszerűen vállat vont. Mit érdekli őt az egész? Ez a szegény Wittman Albert lakatos segéd tragédiája. Hja! Csalfa a leány szíve.

x **Kiadó lakás.** Egy öt szoba és mellékhelyiségből álló emeleti utczai lakás Szent-Anna-utczán november elsejére kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

x **Tanulóul fölvétték két 14 éves korban levő fiu, helybeli szüléktől, Kovács Gyula vasúzetében.**

Tanügy.

* **A nőipariskolában** a beiratás szept. 1-én veszi kezdetét és tart szept. 1. 2. és 3. ik napján, naponkint d. e. 9—12 ig, d. u. 3—6 ig a nőipariskola helyiségében Battány utca 20. sz. alatt. **Kubek Erzsébet** igazgató.

* **Iskolai beiratások.** Az ágost. hitv. evang. elemi iskolában a beiratások szept. 1. és 3. ik napjain lesznek délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig az iskola Miklósu-utca 3. sz. a. helyiségében. — A tanítás szept. 5-én kezdődik.

* **Értesítés.** Ev. ref. népiskoláinkban az iskolai évünnepélyes megnyitása szept. 1-én reggel 8 órakor lesz a nagytemplomban. Tisztelettel meghívom arra a szüléket s általában a közönséget. **Mitrovics Gyula** iskolaszéki elnök.

* **A róm. kath. gimnázium köréből.** Miután a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a helybeli róm. kath. gimnáziumnál az V-ik osztály megnyitását némi differenciák felmerülése miatt ez idő szerint még nem tartja lehetségesnek, a kath. gimnázium tanári kara úgy vél segíteni a tapasztalható hiányokon, illetőleg égető szükségén, hogy hajlandó egy magán V-ik osztályt felállítani, ha elegendő tanuló, pl. tizen jelentkezik. A tanítás öt szaktanár kezébe lesz letéve, a főfelügyeletet egy kijelölt osztályfőnök vezeti, a növendékek kötelesek az iskolai fegyelmi szabályoknak magukat alávetni. az ellenőrzés szempontjából rendes fegyelmi és tanulmányi napló fog vezetett, mint a nyilvános osztályokban. A növendékeknek a tanulmányokban tett előhaladása- vagy hanyatlásáról a szülők időről-időre értesítetnek. Felvétetik a magántanfolyamba bármely vallású tanuló. A felvételt a gimnáziumi igazgató teljesíti, e sorok közlésétől kezdve bármely napon. Feltételek: minden tanuló fizet egész évre 150 frtot, ha azonban a tanulók száma tíznél magasabba emelkedik, a fizetés is kisebbedni fog, az összeg tíz havi 15 frtos részletekben előre fizetendő minden hónap elején. A vizsgálati (40 frt), tandíj (24 frt) és felvételi (5 frt) díjak, melyek külön fizetendők, azon intézetnél teendők le, ahol a magánvizsgálat történik. Kéretnek az érdekelt szülők, hogy mihez tartás és tájékozódás végett szándékukat az igazgatósággal mielőbb közölni sziveskedjenek. **Cserhalmy József** kath. gymn. igazgató.

SZINHÁZ.

* **Az „Itélet“ Mármaros-Szigeten.** A debreczeni színtársulat Mármaros-Szigeten előadta az Itélet című szomorujátékot, a mely Zivuska Jenő, debreczeni fiatal író munkája. A Mármaros Lapok hasábjain most **Szépfaludi Ö.** Ferencz az ismert kitűnő író a debreczeni ifjú darabjának ottani bemutató előadásáról a következőket írja: Augusztus 22-én, hétfőn az „Itélet“ nagyhatású történeti szomorujáték 4 felvonásban, 7 képben, írta Zivuska Jenő. A színlapkészítő úgy ellátta dekorációval, hogy az ember azt hinné Shakspeare szerepel a név alatt. A mint azonban végig nézzük a darabot s végig hallgatjuk, azonnal átlátjuk, hogy bár Zivuska tehetséges fiatal író, a kiből idővel több is lehet, hanem azért még nem egészen Shakspeare. Nem is bocsátjuk meg neki ezt a külföldről kölcsönzött mesét, melyet, hogy teljesen megértsünk, előbb elkellene olvasnunk. Majd a mese ismertetése után a következőket írja: Ebben a 17-ik századbéli szomorujátékban, melynek hősei egy ismeretlen város olaszai sok Shakspeare utánzat van, úgy hogy az ember, ha színlap nem volna előtte s úgy fölébredne, itt-ott elhihetné, hogy a velencei kalmár egy-egy szereplője jelent meg előtte. — Nem sikerülnek az effélek még Somló Sándornak sem, annál kevésbbé Zivuskának, a ki mint halljuk debreczeni fiatal ember s ez az első megírt darabja. Inkább a magyar történelemben kutatott volna, bizonyára megtalálja a tehetségének való tárgyát. — Az igaz, hogy

az ilyen idegenből hódított történet könyvben nélküli a jellemfestést s magával a csillogó díkezióval is lehet hatni; hanem ez a hatás nem valódi hatás. Például az a jelenet, mikor az öreg zsidó Náthán után a leánya is beront a törvényszék elé s ott Ophelia jelenettel negyedórára megzavarja a darab menetét és bosszantja a tisztelt törvényszéket, még a hatásadászatnak is erőszakosabb megnyilatkozásai közé tartozik.

Az előre hirdett „nagy hatás“ t nem bírtuk konstatálni, mert az, hogy Komjáthy, ki hévvel játszott. Fenyérit ki Náthán szerepében a legfokozottabb hang játékkal exzellált, Szabó Irmát, ki Thirsa kötes értékű szerepét igyekezett megvilágítani és Fái Flórát, ki nemes, büszke és önérzetes Brigitta volt, több ízben megtapsolták, még nem „nagy hatás“. A mi Debreczenben mellékkörülmények miatt jobban tetszhetett az itt, — a mellékkörülmények hiányozván — nem vált be. Ismétljük, hogy a fiatal szerző (ha csakugyan fiatal?) *hivatva lehet még igazán hatásos darabok megírására is.*

* **Szilágyi Dezső protegál.** Az ám, a képviselőház szigorú elnöke, akinek szótárában a protekció csak mint büntető cselekmény szerepel, most maga is protegál. Még pedig oly téren, ahol legkevésbbé jogosult a protekció. A budai nyári színház igazgatójához legalább beállított egy éltesebb ur ember és ajánlott vendégszereplésre. Együttal átadta a következő levelet:

Igen tisztelt Krecsányi ur!

Tisztelettel ezennel felkeresem nagy bátyám P. M. érdekében, miszerint őt az általa megjelölendő két színdarabban felléptetni sziveskednék.

Színész talentumáért és színpadi otthonosságáért kezességet vállal.

Önt tisztelő

Szilágyi Dezső,
parlamentari elnök.

Krecsányi Ignácznak nemesak a hibás helyes írás, de a nagy udvariasság is feltűnt. Egyik sem vall a „parlamentari elnökre.“ Azért hát így felelt az ajánlkozó művésznek:

— Szívesen felléptetem, de előbb majd Szilágyi Dezsővel személyesen beszélsek.

Amire P. M. ur menten eltűnt.

Kevés az iskola.

— *Értekezlet magán jellegű V. gimnáziumi osztály felállítására ügyében.* —

Debreczen, augusztus 29.

Az iskola fenntartó testületnek nem tudtak segíteni azokon a bajokon amelyek a gimnázium ötödik osztályába tóduló tanulók tömeges kiszorulása miatt támadnak: tehát most a szülők, a legközvetlenebbül érdekelt, gyermekei jövője miatt érdekelt társadalmi tényezők ajánlják fel anyagi támogatásukat az iskola fenntartó hatóságnak, magánjellegű 5 osztály felállításához. A mozgalmat Harsányi Gusztáv kir. törvényszéki vizsgáló bíró indította meg, értekezletre híván össze a szüléket.

Miután a szülők érdeklődése az egybehívott értekezlet iránt — csodálatos — meglehetősen lanyha volt, végérvényes határozatot hozni nem lehetett ugyan, azonban a megjelentek az ügy sikerítésére mégis megtették a kezdeményező lépést s az ev. ref. püspöki hivatalhoz az V-ik gymn. osztályok magánuton való létesítése végett többek aláírásával a következő kérvény beadását határozták el.

„Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Ur!

A Debreczenben évek óta vajdó kérdés, miszerint az ev. ref. főiskola két (parallel) IV-ik osztályában és a kegyesrendi algymnáziumot végzett mintegy 120—140 tanuló hovamenjen az V-ik gymn. osztályba? ez idő szerint minket tisztelettel alulirt szüléket érint érzékenyen, mert gyermekeinket — a főiskola egyetlen osztályába beiratni — lehetetlen, másköva elvinni pedig anyagi tuhertel-tetésünk nélkül nem tudjuk.

Tekintve azt a szilárd óhajunkat is, hogy gyermekeink a közpályák mindenikére képesítő gymnásiumot végezzenek, bátrak vagyunk méltóságodhoz — s általa úgy a főtisztelendő egyházkerülethez, illetve annak állandó faktoraihoz, mint a főiskolai összes igazgatósághoz folyamodni, — hogy

I. Egy az V-ik osztályhoz párhuzamosan — a mi — szülék költségére a jövő iskolai évre felállítandó magán jellegű V-ik osztálynak létesítését kimondani, annak létesítésével valakit a tanügyi vagy egyházi férfiak közül sürgősen megbizni.

II. Aldozatkészségünk csak mérsékelt összegig mehetvén, méltóztassék a magán tanulókra kötelezett beiratási- és vizsgadíjakat lehetőleg felére leszállítani, és

III. Ezek mellett a főiskola alsó osztályai által d. e. 11—12-ig, esetleg d. u. 4—6 ig, szerdán és szombaton egész délután — üresen hagyott tantermekben — a kérdéses V-ik magánosztály növendékei részére helyet engedni; végül

IV. a főiskola mélyen tisztelt tanárait felhívni és meghatalmazni méltóztassék arra, hogy a maguk kebeléből az önként ajánlkozó és még szabad órákkal rendelkező szaktanár urak — magukat a rendes tanóráknak esorbitása nélkül a magán osztály óráira beoszhassák és a tanítást lehetőleg ez év szeptember 8-án, vagy legkésőbb 10-én már meg is kezdhessék.

Mi tisztelettel alantírottak, ezennel kötelezzük magunkat, hogy *minden egyes gyermek után* tandíj beiratás és vizsgadíjak címén akár havonként 10—10 frtot, akár évharmadonként, tehát szeptember 10-ig, február 1-ig és június 1-ig esetleg más meghatározandó határidőkben összesen 100 frt összeget, akár a Főiskolai pénztárba, akár a megbízott intéző urnak kezébe pontosan befizetjük, nem fizetés vagy pontatlanság esetén a köztörvények szigorán felül gyermekünknek elutasítását is tűrni tartozunk.

Ezek után pedig közös kérelmünket Méltóságodnak és általa az összes ez ügyben intézkedésre jogosított tényezőknek és úgy egyházi, mint iskolai hatóságoknak is böles, atyai és jóakaró — de mindenek felett *gyors elbírálása* és intézkedésébe ajánlva magunkat és gyermekeinket magas pártfogásába kérve, maradtunk

Debreczen, 1898. aug. 28.

(Aláírások.)“

CSARNOK.

A sors.

(Regény.) 37.

— Írta: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradai Ödön.**

(Folytatás.)

Fortunato tulajárod érzéssel szorítá meg kezét a derék embernek, ki szolgáltatásért semmi kárpótlást nem akar elfogadni. Elbucszott tőle s már a küszöbön állott, a mint a jegyző őt visszahívta, hogy egy kis írott jegyzetet adjon neki, melyet eddig iratai között karesgölt.

Fortunato olvasta:

„Venturelli Eugenia (Jenő) Nápolyból. Harmadik sötány, balra a szegények keresztjétől Nr. 175.

Camilla vőlegénye hazasiétt, alig

érkezett meg egyszerű szobájába szabad folyást engedett könnyeinek. Sirt s ujra, meg újra megcsókolta a futó örömet s iszonyatos fájdalomnak becses örökségét, de nem volt bátorsága arra, hogy a ládikót felbontsa. Késő este volt; Camilla vágyódva várta, mert látogatásának rendes órája már régen elmúlt.

Fortunato vidám s gondtalannak mutatkozott s a fiatal lányka szavaira válaszolta: Mit csináltam egész nap? Ej, fontos dologban jártam egész nap, atyai örökségemért mentem. Az igaz, hogy nem fizettem örökségi adót, de mégis van örökségem . . . egy derék embernek, Timoleone Ferrario jegyzőnek közvetítése folytán, ki a ládikót már tizenhét év óta őrizte.

— S e kis ládikó mit tartalmaz?
Ki tudja . . . bizonyára kincset!

XIV.

Éjfél már elmúlt. Ezer kézszerítés s több gyengéd „isten hozzád“ után elváltak a szerelmesek az előszoba ajtajánál. Camilla álmódzva tért vissza szobájába mint mindig, Fortunato nevével aludt el.

A Via Carlo Albert-en levő nagyszerű palotában már minden zaj elnémult, a mint Fortunato, miután a sétányokon keresztül-kasul haladt, a belvárosba tért, mely még élénk volt.

Szive csaknem túlaradott; Camilla szerelme szívét leirhatatlan boldogság érzelmével, azonban gyakran fájdalommal töltö el. S ma este szomorubb volt, mint bármikor, hasztalan küzdött ellene, s ő az igaz érzelmet, mely szívét szorongatá, a tréfa s látszólagos vidámság alatt se tudta rejtegetni.

Camillának is feltűnt ez, de Fortunato, ki észrevette, hogyan tűnik ki akarata ellenére minden pillanatban beszédéből a szomorúsága, ezt kimerültségnek állította; a jegyző házában ma oly megrázó dolgokat hallott.

Camillának ma enyhe álma volt. Még nem volt 18 éves. Élete tiszta s feddheletlen volt. Szőke, feloldódott hajától enyhén körülfolyna fehér kezecekeit mellére téve, egész éjjel mélyen, nyugodtan aludt, amint az ő korának szokása.

Ajkai gyengén reszkettek lehelletétől, mely nyugodtan jött és szabályosan ifju kebeléből, s a rózsás ajkak gyengéd hangocskákat bocsátottak ki, az aeolhárfa hangjaihoz hasonlóan. Boldog álom kifejezése volt az, talán ismétlé jegyesének, mivel gondolatai lefekvéskor foglalkoztak, — nevét.

Venturelli Fortunato visszatért lakába. Az első tárgy, melyre tekintete esett, a kopott ládikó volt, mely reá látszott várakozni. Fortunato szédült; a ládikó képzelmeket keltett benne fel, noha semmi különös nem volt annak nézésén. Fehér, durván összetákolat faládkó volt, természetesen vonta magára a figyelmet; — oly szegényes kiállítású volt, hogy azt lehetett volna hinni, hogy talán vivó készletek vannak benne.

A fiatal ember erőltetve nevetett félelme felett. Gyorsan levetkezett, ágyába feküdt, eloltá a lámpát s lecsukta szeméit. De a lepecsételt, poros ládikó még mindig előtte állott, sőt mi több, mozogni s egyre nagyobbodni látszott. Mintha a rosszul összeillesztett oldalából idegenszerű, ritka

leirhatatlan tárgyak tűnének elő, melyek majd részek módjára távolgyogtak ide-oda, majd mint aczétkardok meredeztek elő s minden pillanatban változtatták színöket s alakjokat. Néha idegenszerű, nevető vagy kegyetlen, rettentő vadállatokhoz hasonlítottak, melyek a szobában szaladgáltak vagy ide-oda ugráltak, vagy kigyóhoz hasonlóan kusztak. Azután lassan, nagyon lassan mindig közelebb jöttek s közvetlenül ágya előtt állottak, még se érthette el. Fortunato nevetett e látományok felett; lecsukta szeméit, hogy aludjék, de hasztalan.

Álom volt-e ez? Vagy lidércnyomás? Ébren volt; öntudatánál, s a rosszul betett ablaktáblákon egy fénysugarat látott behatolni, de a ládikó még is makaesul ott állott, mint egy titok előtte.

(Folyt. köv.)

Vegyes.

Sólymok mint táviratkihordók. Egy Smoilov nevű orosz katonatiszt sürgős és titkos iratok kihordására sólymokat idomított, illetve tanított be. A sólymok alkalmasabbak is erre, mint a postagalambok, mert kitartóbbak és gyorsabban is repülnek. Egy postagalamb naponta 100 mértföldet képes megtenni vagyis óránként 8–10 mértföldet, a mi másodpercenként 1 kilométernyi utnak felel meg, közepes sebességet véve. A sólymok sebessége ezt jóval felülmúlja. Anbusson érdekes példákat hoz fel a sólymok rendkívüli repülési tehetőségéről és bámulusos sebességükről. Egy sólymot például a kanári szigetéről felbocsátottak, mely egy izenetet vitt Spanyolországba Lerma hercegre. A sólyom Andaluziából Tenerissába 16 óra alatt repült el és 25 mértföldet tett meg, óránként 15 mértföldnyi gyorsasággal. A postagalambok nem igen terhelhetők meg, szárnyaik hamar megtagadják a szolgálatot és hamar is fáradnak, mi repülésüknek hátrányára van. Smoilov próbát tett és arra az eredményre jutott, hogy egy jól kifejlett sólyom 4 orosz fontot, azaz 1640 grammnyi súlyu megterhelést bír el, a nélkül, hogy repülésének erejéből, vagy sebességéből valamit veszített volna. Az orosz katonatiszt azzal is érvel, hogy ily légi utra a sólymok ajánlatosabbak, már azért is, hogy kevesebb veszedelemnek vannak kitéve, mint a postagalambok; bármily hatalmas legyen a ragadozó, a sólyom ritkán esik áldozatul, ellenben a galambok igen gyakran válnak a ragadozó madarak prédáivá. A mellett a sólyom az időjárás viszontagságaival is jobban tud daczolni.

*

A hírlapirodalom Németországban. Általában azt tartják, hogy az Egyesült Államokban jelenik meg a legtöbb ujság, holott valójában Németország alighanem túlszám ezekben a tekintetben Amerikán. A német birodalomban a múlt évben 3405 hírlap és folyóirat jelent meg. Ezek között 3397 német nyelvű, 39 pedig lengyel nyelvű. Napilap van 1197, a melyek közül 91 napjában több kiadásban jelenik meg. Mind e lapokat körülbelül 12 millió példányban nyomják (itt már az Egyesült Államok vannak előnyben), úgy hogy — a

külföldről jött lapokat nem számítva — Németországban minden negyedik emberre jut átlag egy ujság.

KÖZGAZDASÁG.

*** Bízalom az ősi erényben.** Az őstermeléssel foglalkozó európai államok között mindenkor első helyen szerepelt hazánk, mignem az elmúlt esztendő csapásai és a folyton fokozódó közterhek, a földbirtokosok életét annyira megnehezítették, hogy potom áron adogatják el (közel 1000 esztendőn át volt kenyéradójukat) földbirtokukat, miután finanszilás viszonyaink kezdetlegessége sem kecsgetheti gond nélkül, tisztességes megélhetéssel a földbirtokosokat. De nem is esoda akkor, midőn hazánkban még mindig divik azon — a külföldön már évtizedek óta elvült — szokás, hogy kölesön a földbirtokos a birtoka valóságos értékével arányban épen nem álló, csekély összegben, a földadó ötvenszereséig nyer — záloglevelekben. Elejét veendő annak, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó Magyarország, mint ilyen megszűnjön létezni, az „Ingatlan- és Jelzálogforgalmi Intézet“ Budapestén, VI., Váci körút 39. sz. a. (már közel 10 esztendővel ezelőtt sejtven a veszélyt) oly összeköttetéseket létesített, hogy a helyi viszonyok figyelembe vételével megállapított valóságos birtokértéknek háromnegyed részéig kölesön után az adós törlesztéssel együtt is kevesebbet fizet, mint amennyit az itteni pénzintézetek kölesőnei után csak kamatban. A magyar gazdaközönségre nézve a mondott intézet által nyert kölcsön a „Bízalom az ősi erényben“ s hogy mennyire az, nem csupán a hatóságoktól, testületektől és földbirtokosoktól nyert nagyszámu elismerő és ajánló levelek igazolják, de azon körülmény is, hogy alapítása (1890) óta, az elmúlt esztendő végeig 50 000.000 forint meghaladó külföldi tőkét helyezett el magyarországi földbirtokokra.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Kozma Hermina 238 (régi) sorszámu házat megveszi Tóth Istvánné Szücs Erzsébet 3425 frtért.
2. Vágó Mihályné Pataki Zsuzsánna 538 □ öl területű ujosztású földjét megveszi Nagy Sándor és neje Balla Juliánna 100 frtért.
3. Kiss Ferencz birtokilletőségét megveszi Mandel Zsigmond 2500 frtért.
4. Szobotka Venczelné Csáková Juliánna hadház-utcai 14/12 sorszámu házastelkét megveszi Orbán József és neje Szodvai Juliánna 1250 frtért.
5. Özv. Varga Andrásné Csapó Zsuzsánna megveszi Szentpéteri Mihály és neje Hornyák Erzsébet tóczós-kerti szőlőjüknek 200 □ ölet tevő részét 300 frtért.
6. Varga Gábor és neje Papi Eszter megveszi Szentpéteri Mihály és neje Hornyák Erzsébet tóczós-kerti szőlőjüknek 180 □ ölet tevő részét 289 frt 50 krért.
7. Dézsi Lajos és neje Szalai Juliánna megveszi Végh András és neje Boros Juliánna varga-kerti telküket 1025 frtért.

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok saját gyárainkból

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blusokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(os. és kir. udvari szállító.)

8. Soós János 279 □ öl területű csigekerti szőlőjét megveszi Molnár Lukácsné Weidner Józsefné 500 frtért.

9. Özv. Gulyás Péterné Nagy Erzsébet halápi 4 hold 472 □ öl területű kaszallóját megveszik Gulyás István és neje Domján Juliánna 380 frtért.

10. Kun József és neje Nagy Róza megveszik Erdődi Károlyné Kozma Zsuzsánna 842 □ öl területű csapó-kerti szőlőjét 725 frtért.

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:

(az úgynevezett fővásár vasárnap és hétfői napján)

a) Debreczen — püspökladányi vonal.

1778 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonal 1728 sz. vonat I. II. III. o.
146	Ind. Püspök-Ladány érk.	128
208	Kaba	108
238	Szoboszló	1244
284	Vérvolgy 104. sz. őrház	×1231
241	Ebes	1224
250	Ondód 107. sz. őrház	×1214
308	évk. Debreczen ind.	1200

b) Debreczen — szerencsi vonal.

4667 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
719	Ind. Hadház érk.	858
×737	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×840
755	évk. Debreczen ind.	820

II. Nyiregyházi országos vásár napján:

4668 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4669 sz. vonat I. II. III. o.
554	Ind. Debreczen érk.	607
×617	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×550
684	Hadház	583
648	Téglás	519
708	Ujfehértó	456
×731	Császárszállás m. r. h.	×428
781	évk. Nyiregyháza ind.	414

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
656	Ind. Királyháza érk.	702
720	Fekete-Ardó	642
×733	Nevetlenfalva 98. sz. őrház	×628
741	Halmi	622
800	Mikola	540
823	évk. Szatmár ind.	513

IV. Munkácsi országos vásár napján:

470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások
556	Ind. Csap
603	Eszény 225. sz. őrház
626	Bátyu
643	Barkaszó 278. sz. őrház
656	Sztrabicsó-Gorond
717	évk. Munkács

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 I. II. III. o.	4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4516 I. II. III. o.	4518 I. II. III. o.
850	420	Ind. Derecske érk.	704	234
910	440	évk. Sáránd ind.	645	234

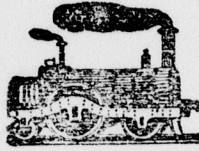
Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől balra fekvő idők felülről lefelé, a jobbra fekvő idők pedig alulról felfelé olvasandók
2. A vonatok közlekedési ideje a közép-európai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhuzásával van megjelölve.
4. × = Feltételes megállás.

Bérgocsi dijszabályzata.

	Köt.	Egy.
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeltől 7 órától estig 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeltől 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től estig 9 óráig	3	2
II. Órasszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órában túl felettré vagy kevesebb időre	30	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szomszóján belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a végültszesség a templomban történik	2	140
A temetőbe ki és vissza	120	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházból jövet	50	30
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappali menet vagy jövet kézi tászkával	80	60
Éjjeli menet vagy jövet kézi tászkával	50	30
A kocsi mellé elhelyezett minden darab malha után 10 kr. jár.	50	30
A kocsizó vagy esónakázó tőhoz, ezukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gézmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdő fűrdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külöb három- és lovásártérre oda és vissza egy órai várakozással	120	90
Minden következő órára	40	30
A katonai lakományhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

▲ díjak reggeltől 6 órától estig 9 óráig számítottak.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1898. május hó 1-től — Egységes vasúti idő szerint. —

Debreczen — Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Érkezik
P.-Ladány* - - 12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány - - 3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.11 délután
P.-Ladány - - 8.15 este	Személyvonat	9.45 este
Budapest - - 9.01 reggel	Gyorsvonat	1.54 délután
Budapest - - 12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest - - 10.27 este	Személyvonat	5.55 reggel

Debreczen — M.-Sziget		
Szatmár - - - 5.22 reggel	Személyvonat	1.— délután
M.-Sziget - - - 3.— reggel	Személyvonat	9.45 délelőtt
M.-Sziget - - - 3.56 délután	Személyvonat	10.49 este
M.-Sziget - - - 6.59 délután	Gyorsvonat	11.40 este
M.-Sziget - - - 6.55 este	Tv. sz. sz.	7.— reggel

Debreczen — Szerencs		
Szerencs - - - 8.25 reggel	Személyvonat	11.26 délelőtt
Szerencs - - - 4.02 délután	Személyvonat	7.06 délután
Szerencs - - - 7.05 este	Személyvonat	9.55 este

Debreczen — Füzes Abony		
Füzes-Abony - 4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt
Füzes-Abony** 4.16 délután	Vegyesvonat	8.00 délután

Debreczen — Nagy-Léta — Vértés		
N.-Léta—Vértés 8.35 reggel	Vegyesvonat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértés 4.21 délután	Vegyesvonat	6.24 délután

Debreczen — Búd-Szt-Mihály — Tisza-Lök		
B.-Szt-Mihály 5.28 reggel	Vegyesvonat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály 4.06 délután	Vegyesvonat	7.02 délután

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Budapest — Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul onnan
P.-Ladány - - 7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.12 reggel
P.-Ladány - - 5.14 reggel	Személyvonat	4.06 reggel
Budapest* - - 3.36 délután	Gyorsvonat	9.15 este
Budapest - - 6.50 délután	Személyvonat	9.15 délelőtt
Budapest - - 2.40 éjjel	Gyorsvonat	2.11 délután
Budapest - - 2.40 éjjel	Személyvonat	7.05 este

M.-Sziget — Debreczen		
M.-Sziget** - - 7.51 reggel	Személyvonat	4.— reggel
M.-Sziget - - - 12.16 délután	Személyvonat	6.— reggel
M.-Sziget - - - 6.54 délután	Személyvonat	1.31 délután
M.-Sziget - - - 8.54 este	Gyorsvonat	4.11 délután
M.-Sziget - - - 10.12 este	Személyvonat	3.46 délután

Szerencs — Debreczen		
Szerencs - - - 8.09 reggel	Személyvonat	5.02 reggel
Szerencs - - - 12.21 délután	Személyvonat	9.07 délelőtt
Szerencs - - - 7.57 este	Személyvonat	5.20 délután

Nagy-Léta — Vértés — Debreczen		
N.-Léta—Vértés 7.18 reggel	Vegyesvonat	5.18 reggel
N.-Léta—Vértés 3.13 délután	Vegyesvonat	1.00 délután

Búd-Szt-Mihály — Tisza-Lök — Debreczen		
B.-Szt-Mihály 8.17 reggel	Vegyesvonat	5.25 reggel
B.-Szt-Mihály 6.41 este	Vegyesvonat	3.27 délután

Füzes-Abony — Debreczen		
Tisza-Füred - - 8.— reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel
Füzes-Abony - 5.36 délután	Vegyesvonat	11.39 délelőtt
F.-Abony*** - 7.50 este	Vegyesvonat	5.25 délután

* Csak P.-Ladányig.
** Csak Szatmárról.
*** Csak Ohat-Köcsig.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

! Uj találmány !

Szép akar lenni?

ha igen, úgy használja csupán a **FÁY-féle arcz-crémet**. Egyedüli ártalmatlan csoda hatású vegy-crém a szépség ápolására, u. m.: szeplő, májfoltok, vörös pattanások, mittesszer s mindennemű bőrtisztatlanság ellen.

Nem zsíros, gyorsan felszívódó kellemes illatú arcz-crém, mely nappal is jól használható.

Egy nagy tégely ára 1 frt.

Készíti: 773

Grosz Nagy Ferencz

gyógyszerész H.-Szoboszlón.

Debreczeni főraktár:

Dr. Rothschnek V. Emil

gyógyszertára Kossuth-utca.

Fáy Crème-szappan 50 kr.

! Uj találmány !

Csokonai

nyomda- és kiadó-részvénytársaság

könyvkötészetében

Debreczen, Placz-utca, a városházzal szemben; bemenet a hal-
utca felől is,

mindennemű bekötési munkák a legszebben,
legtartósabban és a mi fő: **a legolcsóbban**
készítetnek.

Iskolai könyvek darabja 15 krtól feljebb.

Mindennemű **dizsmunkák**, térképek és más fali táblák,
felragasztása stb. a leggondosabban eszközöltetik.